

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ
NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

*Звіт паралельного аудиту
щодо підготовки Польщі та України до організації фінального турніру Чемпіонату
Європи з футболу «ЄВРО - 2012»*

*Raport z kontroli równoległej
Przygotowanie Polski i Ukrainy do organizacji Finalowego Turnieju Mistrzostw Europy
w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012*

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

Звіт паралельного аудиту

**щодо підготовки Польщі та України
до організації фінального турніру Чемпіонату
Європи з футболу «ЄВРО - 2012»**

**Голова Рахункової палати України
Валентин Симоненко**

 Accounting Chamber of Ukraine

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Raport z kontroli równoległej

**Przygotowanie Polski i Ukrainy do organizacji
Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy
w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012**

**Prezes Najwyższej Izby Kontroli Rzeczypospolitej Polskiej
Jacek Jezierski**

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	1
2. Cel i zakres kontroli równoległej	2
3. Zasady oceny kontrolowanej działalności	3
4. Najważniejsze ustalenia kontroli	4
5. Ocena przygotowań do organizacji EURO 2012	16
6. Rekomendacje	18
7. Uwagi końcowe	19

1. Wprowadzenie

Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej to trzecie największe sportowe wydarzenie na świecie, po igrzyskach olimpijskich oraz mistrzostwach świata w piłce nożnej. Oprócz uczestniczących zespołów, spodziewać się należy kilkumilionowej widowni na stadionach oraz wiele razy większej przed telewizorami.

W dniu 18 kwietnia 2007 r. Komitet Wykonawczy Unii Europejskich Związków Piłkarskich (UEFA) podjął decyzję o przyznaniu Polsce i Ukrainie prawa organizacji EURO 2012, przyjmując ofertę złożoną wspólnie przez Polski Związek Piłki Nożnej (PZPN) oraz Federację Piłkarską Ukrainy (FPU), zwane dalej Krajowymi Federacjami Piłkarskimi.

W dniu 2 maja 2007 r. podpisana została umowa w sprawie organizacji Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA 2010/12, pomiędzy UEFA a organizatorami EURO 2012, tj. krajowymi Federacjami Piłkarskimi Polski i Ukrainy, która będzie obowiązywać do 30 czerwca 2013 r. (umowa organizacyjna w sprawie EURO 2012). W umowie określono wymagania względem organizatorów, dotyczące zorganizowania EURO 2012 zgodnie z wymogami zawartymi w regulaminie UEFA oraz oświadczeniami, zobowiązaniami i gwarancjami organów państwowych i samorządowych, popierających ofertę PZPN i FPU, stanowiącymi załącznik do umowy. Umowa organizacyjna w sprawie EURO 2012 zawiera m.in. załączniki w postaci: umów stadionowych, umów z miastami-organizatorami EURO 2012 oraz umów z portami lotniczymi, które zawierają zobowiązania dotyczące przygotowania i przeprowadzenia EURO 2012.

Lista gwarancji organów państwowych i samorządowych obejmuje 24 grupy zobowiązań, m.in. w zakresie: wsparcia ze strony administracji publicznej, finansowania budowy lub modernizacji stadionów, zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony oraz opieki medycznej, przygotowania centrów pobytowych dla drużyn piłkarskich, zorganizowania odpowiedniego transportu, rozbudowy infrastruktury lotniczej, drogowej, kolejowej i hotelowej oraz komunikacji w miastach-gospodarzach EURO 2012 (także pomiędzy tymi miastami), zapewnienia dystrybucji biletów zgodnie z wymogami UEFA oraz zapewnienia praw własności intelektualnej.

W dniu 28 marca 2008 r. w Kijowie podpisana została umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o współpracy przy organizacji Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012.

Przygotowania do organizacji EURO 2012 są jednym z najważniejszych przedsięwzięć realizowanych przez administrację rządową i samorządową w ostatnim okresie oraz planowanych do realizacji na kolejne lata, przy zaangażowaniu znacznych środków finansowych z budżetu państwa, środków lokalnych (samorządowych) i funduszy prywatnych.

Mistrzostwa mogą przynieść Polsce i Ukrainie bardzo duże korzyści, zarówno w wymiarze ekonomicznym (stworzenie lepszej infrastruktury), jak i społecznym, sportowym, mentalnym i kształtującym świadomość narodową. Oba kraje otrzymały dużą szansę zbudowania swojego wizerunku jako krajów nowoczesnych i zycliwych dla innych narodów.

2. Cel i zakres kontroli

Kontrola równoległa pn. „Przygotowanie Polski do organizacji Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012” (przygotowanie do organizacji EURO 2012) została podjęta z inicjatywy Najwyższej Izby Kontroli w Polsce oraz Izby Obrachunkowej Ukrainy.

Kontrolą, przeprowadzoną w okresie od września 2008 r. do stycznia 2009 r., objęto lata 2007-2008.

Celem kontroli była ocena realizacji, koordynacji, nadzorowania i finansowania zadań związanych z przygotowaniem Polski i Ukrainy do organizacji EURO 2012, realizowanych przez właściwe organy administracji publicznej oraz inne jednostki działające na zlecenie tych organów, w tym w szczególności:

- 1) działań organizacyjnych, podjętych przez Radę Ministrów i właściwych ministrów oraz miast-gospodarzy EURO 2012;
- 2) budowy lub modernizacji stadionów oraz infrastruktury: lotniczej, drogowej, kolejowej, hotelowej i komunikacji w miastach-gospodarzach EURO 2012;
- 3) opracowanie projektów, dotyczących bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz zabezpieczenia medycznego, a także promocji Polski i Ukrainy oraz miast-gospodarzy EURO 2012.

W Polsce kontrolę przeprowadzono w ministerstwach, tj. w Ministerstwie Sportu i Turystyki, Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, Ministerstwie Infrastruktury, Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz w miastach-gospodarzach EURO 2012, a także w: Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, sześciu oddziałach Generalnej Dyrekcji w miastach-gospodarzach

EURO 2012, Polskich Kolejach Państwowych, Polskich Liniach Kolejowych S.A. i w portach lotniczych.

Na Ukrainie kontrolę przeprowadzono w Ministerstwie ds. Rodziny, Młodzieży i Sportu oraz w sześciu departamentach ds. sportu w urzędach miast-gospodarzy EURO 2012, Ministerstwie Kultury i Turystyki, Państwowej Służbie Turystyki i Rekreacji, pięciu teatrach, pięciu muzeach narodowych, trzech parkach narodowych, Ministerstwie Ochrony Zdrowia oraz w sześciu podległych urzędach ds. zdrowia w miastach-gospodarzach EURO 2012, Ministerstwie Oświaty i Nauki, Państwowym Departamencie Własności Intelktualnej, Państwowej Służbie Dróg Publicznych Ukrainy oraz czterech jej oddziałach, Państwowej Administracji Lotniczej i w trzech przedsiębiorstwach.

Celem właściwego przygotowania oraz oceny wyników kontroli odbyły się spotkania kierownictwa NIK z przedstawicielami skontrolowanych jednostek, w tym dyskusja nad programem kontroli (w dniu 23 lipca 2008 r.) oraz dyskusja nad wstępnymi wynikami kontroli (w dniu 5 lutego 2009 r.).

W celu należytego przygotowania i odpowiedniej oceny wyników kontroli, w oparciu o dokumentację zgromadzoną w trakcie kontroli, w dniach 21 stycznia oraz 24 lutego 2009 r. odbyły się spotkania kierownictwa Izby Obrachunkowej Ukrainy z przedstawicielami skontrolowanych jednostek.

3. Zasady oceny kontrolowanej działalności

W badaniach kontrolnych w Polsce i na Ukrainie, obejmujących pierwszy etap przygotowań do organizacji EURO 2012 w latach 2007-2008, wyodrębnione zostały zadania, których wykonanie warunkuje przeprowadzenie EURO 2012 (budowa lub modernizacja stadionów, przygotowanie centrów pobytowych dla drużyn piłkarskich i hoteli dla potrzeb UEFA oraz zapewnienie bezpieczeństwa na stadionach) oraz zadania tylko pośrednio związane z organizacją Mistrzostw (rozbudowa infrastruktury: lotniczej, drogowej, komunikacyjnej i hotelowej dla kibiców oraz promocja).

Do najważniejszych wyznaczników ogólnej oceny skontrolowanej działalności w kontroli równoległej zaliczono:

- 1) tworzenie warunków umożliwiających organizację EURO 2012 (prawnych, organizacyjnych i finansowych);
- 2) opracowanie odpowiednich przepisów prawnych i właściwych programów oraz zapewnienie środków finansowych na zadania związane z przygotowaniem do organizacji EURO 2012;
- 3) wyłonienie wykonawców oraz zawarcie prawidłowych umów z właściwymi wykonawcami na realizację zadań związanych z przygotowaniem do organizacji EURO 2012;
- 4) zapewnienie właściwego monitorowania i nadzoru nad realizacją zadań związanych z przygotowaniem do organizacji EURO 2012.

Do najważniejszych mierników, umożliwiających dokonanie oceny ogólnej kontrolowanej działalności, w ramach kontroli równoległej zaliczono:

- 1) zgodność z prawem, celowość, gospodarność i rzetelność przygotowania i wykonania zadań;

- 2) stopień zaawansowania zadań w stosunku do harmonogramu realizacji i do zobowiązań i gwarancji złożonych wobec UEFA;
- 3) prawidłowość wydatkowania środków publicznych, w tym wielkość środków wydatkowanych nielegalnie, niecelowo, nierzetelnie lub niegospodarnie.

W wystąpieniach pokontrolnych przy dokonywaniu ogólnej oceny skontrolowanej działalności, w ramach kontroli równoległej, zastosowano następujące oceny:

- 1) *ocena pozytywna* stosowana była wtedy, gdy nie zostały stwierdzone nieprawidłowości, a ewentualne uchybienia miały charakter formalny nie powodujący negatywnych następstw merytorycznych dla kontrolowanej działalności, nie naruszających prawa i nie niosących żadnych skutków finansowych;
- 2) *ocena pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości* stosowana była wtedy, gdy wystąpiły nieprawidłowości nie mające zasadniczego znaczenia dla terminowości i jakości realizacji zobowiązań Polski w związku z organizacją EURO 2012, a przy nieprawidłowościach finansowych nie przekroczony został próg istotności (powyżej 5% wydatkowanych środków);
- 3) *ocena negatywna* stosowana byłaby wtedy, gdyby wystąpiły nieprawidłowości o zasadniczym znaczeniu dla kontrolowanej działalności.

4. Najważniejsze ustalenia kontroli

Organizacja EURO 2012, ze względu na wielokierunkowość przedsięwzięć oraz ich skalę, wymaga spójnego programu i konsekwentnej jego realizacji. Znaczenie decydujące o powodzeniu przygotowań ma nie tylko zapewnienie środków finansowych i wykonawców różnorodnych inwestycji ale również sprawny system monitorowania i nadzoru. Podstawowymi podmiotami w realizacji tego programu jest minister odpowiedzialny za sport oraz miasta – gospodarze Mistrzostw.

W Polsce przyjęto specjalne rozwiązania prawne związane z organizacją EURO 2012, tj. ustawę o przygotowaniu Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 oraz rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wykazu przedsięwzięć EURO 2012. Przyjęty został również program wieloletni pn. "Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć EURO 2012", obejmujący inwestycje stadionowe.

Monitorowaniem przygotowań do EURO 2012 zajmuje się Komitet Organizacyjny Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 pod przewodnictwem Prezesa Rady Ministrów. Organem koordynującym program przygotowań jest Minister Sportu i Turystyki. Ponadto, w celu przygotowania i wykonania przedsięwzięć EURO 2012 utworzone zostały przez Ministra Sportu i Turystyki oraz miasta-gospodarzy EURO 2012 - spółki celowe.

Na Ukrainie w celu przygotowania i przeprowadzenia Mistrzostw uchwalono ustawę w sprawie organizacji i przeprowadzenia Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 r. na Ukrainie oraz szereg innych aktów prawnych. Praktyczna część wykonania przedsięwzięć została zatwierdzona przez Gabinet Ministrów Ukrainy

w Państwowym Programie Celowym EURO-2012, którego podstawowe zadania i przedsięwzięcia sformułowano na podstawie wymogów UEFA i gwarancji rządu przekazanych do UEFA. Koordynacją wykonania przedsięwzięć Państwowego Programu Celowego EURO-2012 zajmuje się Biuro Koordynacyjne ds. Przygotowania i Przeprowadzenia na Ukrainie Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012. Podstawowymi podmiotami realizującymi program są koordynatorzy krajowi – zastępcy ministrów kierujących resortami odpowiedzialnymi za przygotowania oraz miasta-gospodarze EURO 2012.

W Polsce i na Ukrainie podjęto realizację zadań we wszystkich obszarach strategicznych, tj.: budowę lub modernizację stadionów, przygotowanie lotnisk, transport drogowy, hotele i zakwaterowanie, bezpieczeństwo, opieka medyczna, promocja, własność intelektualna oraz telekomunikacja i technologia informatyczna. Wszystkie obszary są ze sobą powiązane i są od siebie zależne.

Budowa lub modernizacja stadionów

Podstawowym celem jest wybudowanie nowoczesnych i wielofunkcyjnych obiektów stadionowych, które będą służyć społeczeństwu również po EURO 2012.

W Polsce, w ramach przygotowań do EURO 2012 budowane są trzy stadiony (w Warszawie, Gdańsku i Wrocławiu) oraz modernizowane są trzy stadiony (w Chorzowie, Krakowie i Poznaniu). W okresie objętym kontrolą: zapewniono środki finansowe, przygotowano harmonogramy inwestycji stadionowych, opracowano dokumentację i w większości przypadków wyłoniono wykonawców.

Budowa Stadionu Narodowego w Warszawie

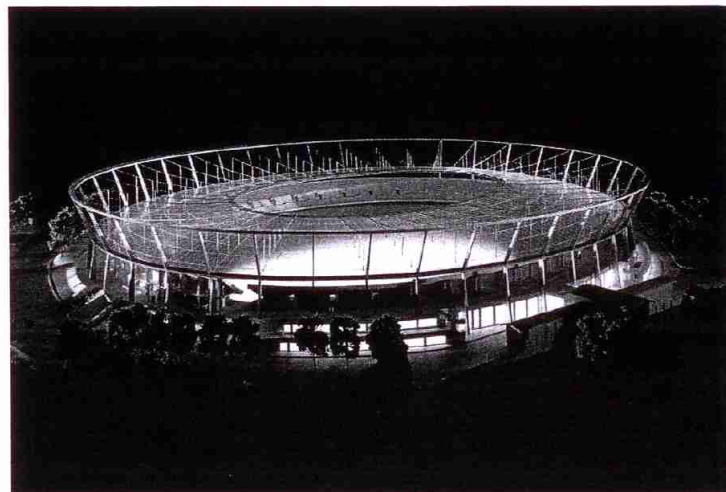
Pojemność: 55 tysięcy.

Przewidywany koszt inwestycji – 1.252 mln PLN, w całości finansowanej ze środków budżetu państwa.

Planowany termin oddania do użytku – czerwiec 2011 r.

Zaawansowanie prac na koniec 2008 r. - zgodnie z harmonogramem. Zakończono pierwszy etap inwestycji (dokumentacja, przygotowanie terenu, prace ziemne, rozpiasanie przetargu na wykonanie stadionu).

Modernizacja Stadionu Śląskiego w Chorzowie

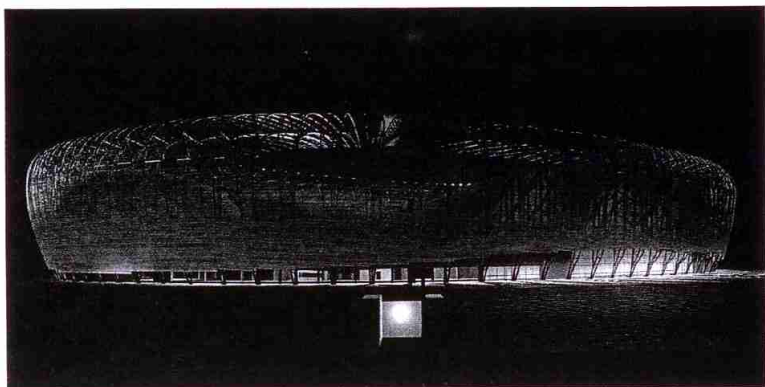
Pojemność: 53 tysiące.

Przewidywany koszt inwestycji - 360 mln PLN, finansowanej ze środków samorządu terytorialnego oraz z budżetu państwa.

Planowany termin oddania do użytku – czerwiec 2011 r.

Zawansowanie prac na koniec 2008 r. - zgodnie z harmonogramem.

Budowa Stadionu „Arena Bałtycka” w Gdańsku

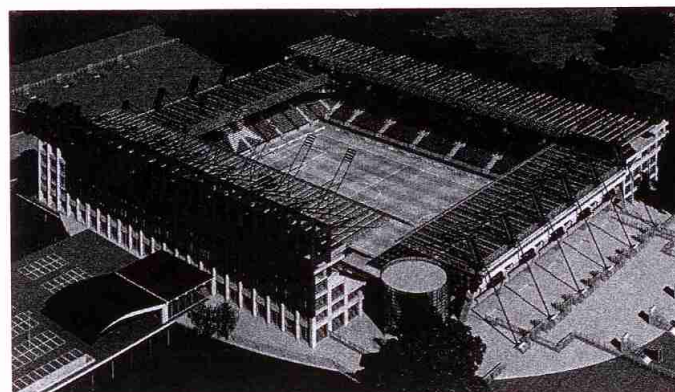
Pojemność: 44 tysiące.

Przewidywany koszt inwestycji - 522 mln PLN, finansowanej ze środków samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa.

Planowany termin oddania do użytku – grudzień 2010 r.

Zaawansowanie prac na koniec 2008 r. - zgodne z harmonogramem (rozpoczęto prace ziemne).

Modernizacja Stadionu Wisły w Krakowie

Pojemność: 33 tysiące.

Przewidywany koszt inwestycji - 420 mln PLN, finansowanej ze środków samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa.

Planowany termin oddania do użytku – czerwiec 2010 r.

Zaawansowanie prac na koniec 2008 r. – zgodne z harmonogramem (rozpoczęto modernizację trybuny wschodniej i zachodniej).

Modernizacja Stadionu Miejskiego w Poznaniu

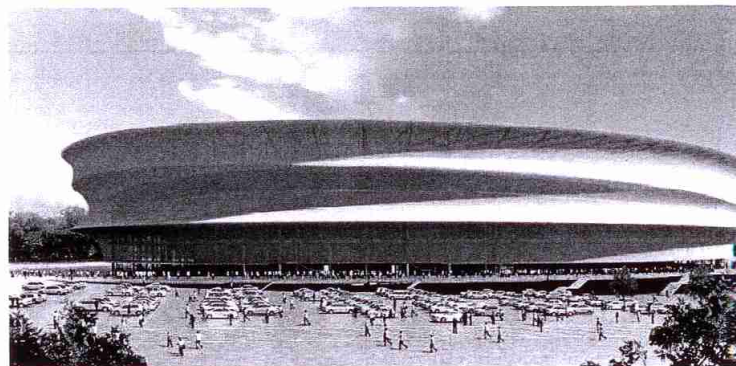
Pojemność: 44 tysiące.

Przewidywany koszt inwestycji - 537 mln PLN, finansowanej ze środków samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa.

Planowany termin oddania do użytku – czerwiec 2010 r.

Zaawansowanie prac na koniec 2008 r. – zgodne z harmonogramem (wybudowano dwie trybuny).

Budowa Stadionu Miejskiego we Wrocławiu

Pojemność: 43 tysiące.

Przewidywany koszt inwestycji - 730 mln PLN, finansowanej ze środków samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa.

Planowany termin oddania do użytku – grudzień 2010 r.

Zaawansowanie prac na koniec 2008 r. – zgodne z harmonogramem (opracowano projekt techniczny i uzyskano stosowne pozwolenia).

Przyjęty na Ukrainie Państwowy Program Celowy EURO-2012 przewiduje budowę lub modernizację sześciu stadionów w miastach-gospodarzach EURO 2012 – Kijowie, Doniecku, Dniepropietrowsku, Lwowie, Odessie i Charkowie.

Modernizacja Stadionu Olimpijskiego w Kijowie

Pojemność – 73 tys. widzów.

Planowany termin oddania do użytku – czerwiec 2010 r. Źródło finansowania – budżet państwa. Na podstawie uwarunkowań techniczno-ekonomicznych koszt prac modernizacyjnych wyceniono na 2.114,7 mln hrywien. Zgodnie z planem Przedsiębiorstwo Państwowe „NSK Olimpijski” podpisało ponad 60 umów na przygotowanie Stadionu. Wykonawcą prac budowlano-montażowych jest Spółka Akcyjna HK „Kyjiwmiskbud”. Zakończono prace związane z rozbiórką na Stadionie.

Budowa Stadionu we Lwowie

Pojemność – 34 tys. widzów.

Źródło finansowania – budżet Miasta Lwowa. Koszt inwestycji – 637,5 mln hrywien.

Planowany termin oddania obiektu – czerwiec 2010 r.

Opracowany projekt budowy Stadionu został zatwierdzony przez właściwe organy obwodowej administracji państwowej. Zgodnie z planem prowadzone są prace przygotowawcze na terenie placu budowy.

Budowa Stadionu w Dniepropietrowsku

Pojemność – 31 tys. widzów.

Planowany koszt inwestycji – 312,0 mln hrywien. Budowa Stadionu została sfinansowana przez Klub Piłkarski FC „Dnipro”.

Otwarcie Stadionu nastąpiło we wrześniu 2008 r.

Budowa Stadionu w Doniecku

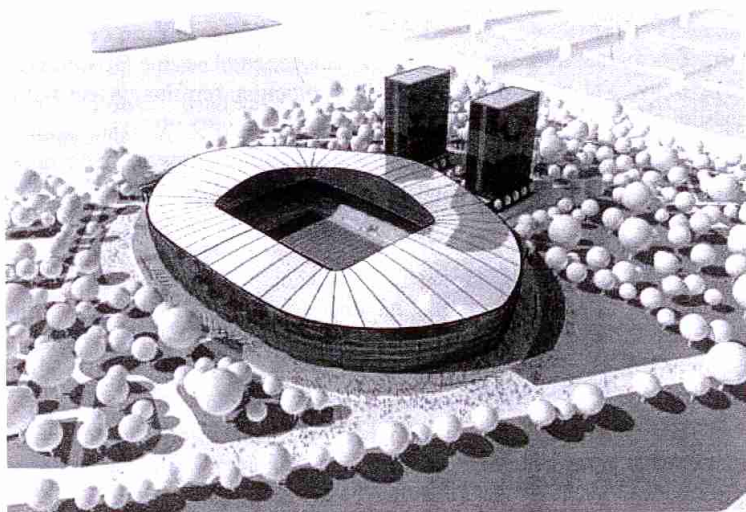

Pojemność stadionu – 53,5 tys. widzów.

Szacowany koszt budowy w wysokości 1.210,0 mln hrywien, finansowany przez Spółkę Akcyjną Klubu Piłkarskiego „Szachtar”.

Obiekt znajduje się w końcowej fazie budowy. Otwarcie Stadionu zaplanowano na sierpień 2009 r.

Przebudowa Stadionu w Odessie

Pojemność – 36 tys. widzów.

Planowany koszt modernizacji Stadionu w wysokości 900 mln hrywien pokryje Klub Piłkarski „Czornomorec”.

Opracowany został projekt modernizacji oraz podpisano umowę z podwykonawcą. Dokonano demontażu konstrukcji nośnych, wywieziono gruz, wbito około 500 pali.

Otwarcie obiektu zaplanowano na czerwiec 2010 r.

Modernizacja Stadionu w Charkowie

Pojemność – 42 tys. widzów.

Źródło finansowania – budżet lokalny. Koszt inwestycji oszacowano na 362,1 mln hrywien.

Częściowo zbudowano trybuny, w końcowym stadium znajduje się uzbrajanie terenu, prowadzone są prace związane z pokryciem stadionu, a także zakończono modernizację systemu podgrzewania płyty boiska.

Planowany termin oddania do eksploatacji – czerwiec 2010 r.

Przygotowanie lotnisk

Głównym celem jest zwiększenie przepustowości lotnisk w celu przyjęcia i obsługi setek tysięcy osób w trakcie EURO 2012 oraz wkład w rozwój transportu lotniczego w przyszłości.

W Polsce ustalono listę niezbędnych zadań inwestycyjnych w miastach – gospodarzach EURO 2012 i przygotowano listę lotnisk wspomagających, możliwych do wykorzystania podczas Mistrzostw oraz rozpoczęto prace nad przygotowaniem planów awaryjnej obsługi wzmożonego ruchu lotniczego. Prognozy ruchu lotniczego na 2012 r. uaktualniane są ze względu na planowanie pojemności stadionów w miastach-gospodarzach EURO 2012 oraz raport UEFA z czerwca 2008 r., w którym zmieniono założenia dotyczące przemieszczania się kibiców podczas trwania EURO 2012. Zgodnie z założeniami, zawartymi w raporcie UEFA połowa kibiców (mających bilety na stadion) skorzysta z transportu lotniczego, z czego 95% przyleci/odleci na 10 godzin przed/po meczu. W oparciu o te wielkości wyliczono dla poszczególnych miast-gospodarzy EURO 2012 spodziewaną liczbę operacji lotniczych.

Ze sprawozdania końcowego (wrzesień 2008 r.) UEFA z inspekcji infrastruktury EURO 2012 wynika, że Polska przedstawiła szczegółowe plany generalne dla każdego z lotnisk, wraz z programami rozbudowy. Wszystkie lotniska będą się ubiegać o środki UE. W przypadku gdy środki nie zostały jeszcze zatwierdzone, programy zawierają informacje na temat przewidywanego terminu dostępności tych środków.

Wszystkim lotniskom zostały przypisane przez UEFA kategorie w oparciu o prace, które należy wykonać, by lotniska spełniły wymogi rozgrywek. Lotnisko Warszawa - Okęcie zaliczono do I kategorii,

tj. lotnisk, w których wymagane są niewielkie prace. Pozostałe pięć lotnisk w miastach-gospodarzach EURO 2012, należą - zdaniem UEFA - do III kategorii, ponieważ wymagają znacznych prac, by sprostać wymogom stawianym w związku z rozgrywkami w 2012 r. Wszystkie lotniska dysponują jednak budynkami terminali średnich rozmiarów i obecnie świadczą szereg międzynarodowych usług.

Państwowy Program Celowy EURO-2012 Ukrainy przewiduje modernizację ośmiu portów lotniczych w miastach-gospodarzach EURO 2012 oraz ośmiu portów lotniczych w miastach sąsiednich. W 2008 r. wykonano prace budowlane na pasie startowym oraz częściowo na płycie RD-2-3 (Międzynarodowy Port Lotniczy Kijów), na pasie startowym (Międzynarodowy Port Lotniczy Donieck) i na płycie lotniska (Międzynarodowy Port Lotniczy Odessa).

Przygotowano i zatwierdzono harmonogram realizacji prac projektowo-badawczych związanych z modernizacją portu lotniczego w Dniepropietrowsku, częściowo wykonany został projekt modernizacji portu lotniczego – Międzynarodowego Portu Lotniczego Zaporozże, częściowo dokonano przebudowy lotniska Międzynarodowego Portu Lotniczego Ługańsk oraz Międzynarodowego Portu Lotniczego Mikołajów.

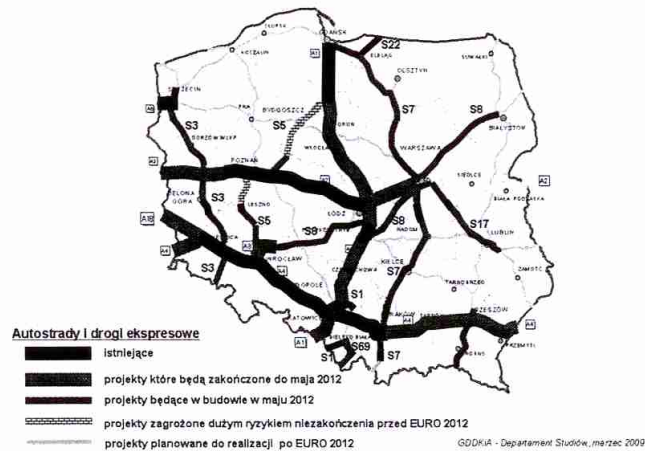
Zakończono prace projektowo-badawcze związane z modernizacją lotniska – Międzynarodowy Port Lotniczy Charków.

Transport lądowy

Głównym celem jest stworzenie efektywnej infrastruktury drogowej i kolejowej, która umożliwi sprawne przemieszczanie się osób w trakcie Mistrzostw oraz będzie usprawniała przemieszczanie się ludzi i towarów w przyszłości.

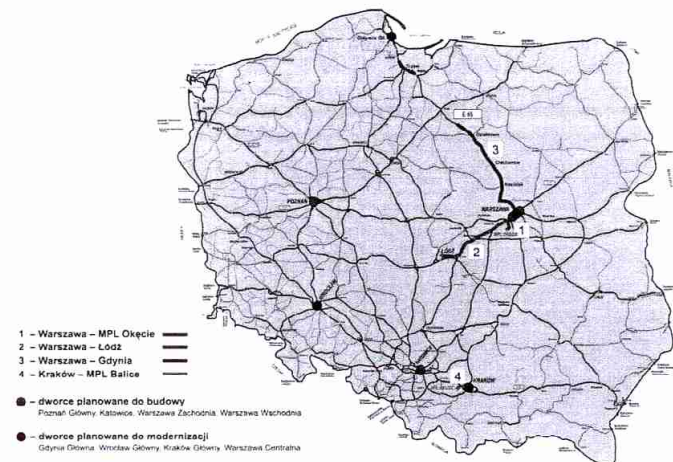
W Polsce, w ramach rozbudowy infrastruktury drogowej Rada Ministrów przyjęła program inwestycji wieloletnich pod nazwą „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2008 – 2012”, w którym ujęto 147 inwestycji. Jako wykonawców Programu określono Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad oraz drogowe spółki specjalnego przeznaczenia.

PROGRAM BUDOWY DRÓG KRAJOWYCH NA LATA 2008 - 2012

Podstawowe zadania kolejowego programu przygotowań do organizacji EURO 2012 to: modernizacja około 900 km linii kolejowych, budowa i przebudowa dworców bezpośrednio związanych z EURO 2012 oraz modernizacja dworców usytuowanych przy modernizowanych liniach kolejowych.

Mapka projektów kluczowych realizowanych przez PKP PLK S.A.

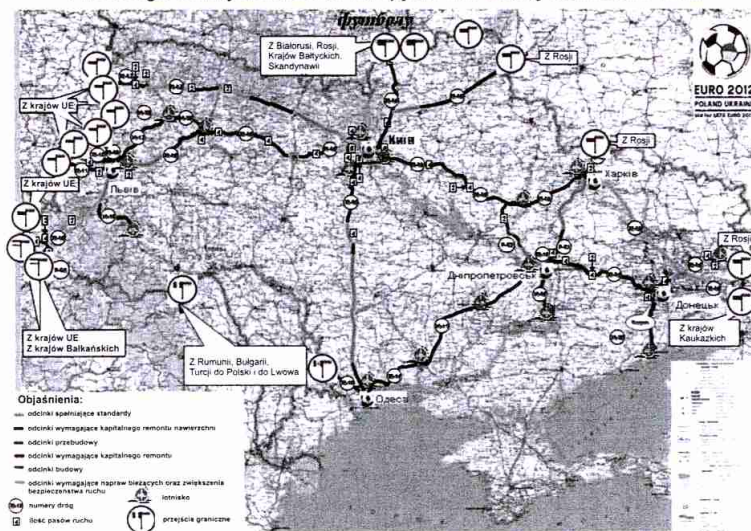

Na Ukrainie Państwowy Program Celowy EURO-2012 przewiduje wykonanie 38 przedsięwzięć związanych z budową, modernizacją oraz remontem dróg użytku publicznego zgodnie z europejskimi standardami.

Zaplanowano modernizację i remont 26 dróg o długości 4.587 km, budowę 3 przejść granicznych oraz 7 dróg dojazdowych do portów lotniczych.

Wyszczególnienie prac na drogach użytku publicznego ze wskazaniem konkretnych miejsc, zawarto w opracowanym przez Państwową Służbę Dróg Publicznych Ukrainy Resortowym Programie Przygotowania oraz Przeprowadzenia na Ukrainie EURO-2012.

Program poprawy stanu dróg użytku publicznego, włączonych do obsługi Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012

Ukraińskie Służby Drogowe przyjęły następujące zasady przygotowania dróg do obsługi EURO 2012:

- główne i rezerwowe miasta, w których będą odbywać się mecze piłkarskie powinny być połączone z Kijowem i najbliższymi miastami drogami krajowymi o podwyższonym standardzie;
- główne miasta, w których będą odbywać się mecze piłkarskie powinny być połączone drogami 1-ej kategorii. Miasta rezerwowe powinny być połączone drogami 1-ej kategorii z Kijowem oraz najbliższymi miastami, w których będą odbywały się mecze;
- Kijów i Lwów muszą być połączone drogami międzynarodowymi z głównymi przejściami granicznymi w kierunku najbliższych miast-gospodarzy EURO 2012 w Polsce;
- od granicy dowolnego sąsiedniego kraju do dowolnego sąsiedniego miasta powinna być możliwa jazda drogami krajowymi o podwyższonym standardzie;
- w celu zmniejszenia transportowego obciążenia Kijowa należy zbudować południową półobwodnicę Wielkiej Obwodnicy oraz most południowy;
- konieczność połączenia Lwowa drogami 1-ej kategorii z głównymi międzynarodowymi przejściami granicznymi w kierunku miast-gospodarzy EURO 2012 w Polsce.

Państwowy Program Celowy EURO 2012 Ukrainy przewiduje modernizację linii kolejowych, w tym wprowadzenie sieci szybkich połączeń kolejowych na długości 3.334 km.

Hotele i zakwaterowanie

Głównym celem jest przygotowanie centrów pobytowych dla drużyn piłkarskich i ekip towarzyszących oraz zapewnienie infrastruktury hotelowej dla gości, w tym dla kibiców.

W Polsce dokonano identyfikacji i weryfikacji potencjalnych centrów pobytowych, przeanalizowano bazę hotelową i podzielono hotele na kategorie. Trwa budowa nowych hoteli oraz włączono miejsca zakwaterowania w odległościach od miast-gospodarzy EURO 2012 do dwóch godzin jazdy samochodem.

Na Ukrainie w wyniku analizy bazy hotelowej stwierdzono, iż w miastach-gospodarzach EURO 2012 oraz miastach sąsiednich należy zbudować, zmodernizować i dokonać zmiany wyposażenia 309 hoteli i 64 obiektów akademickich. W 2008 r. były prowadzone prace budowlane i modernizacyjne w 119 hotelach.

Bezpieczeństwo

Celem jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa podczas trwania Mistrzostw.

W Polsce określono strukturę organizacyjną w obszarze bezpieczeństwa, w tym koncepcję dotyczącą bezpieczeństwa i porządku wokół i na stadionach oraz innych obiektach służących kibicom. Trwają prace nad określeniem zadań wolontariatu oraz nad programem wielostronnych działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w trakcie EURO 2012. Ponadto zebrano w tym zakresie informacje z krajów, które organizowały Mistrzostwa.

Na Ukrainie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Służby Bezpieczeństwa Ukrainy realizują zadania przewidziane w Państwowym Programie Celowym EURO-2012 mające na celu zagwarantowanie porządku publicznego, bezpieczeństwa osób zaangażowanych

w przeprowadzenie Mistrzostw oraz przeciwdziałanie działalności terrorystycznej. Rząd zatwierdził koncepcję zapewnienia bezpieczeństwa i porządku podczas Mistrzostw, a także prowadzi prace nad stworzeniem nowoczesnego systemu niesienia pomocy w przypadku sytuacji nadzwyczajnych, tj. stworzenie państwowej dyżurno-dyspozytorskiej służby pomocy.

Opieka medyczna

Celem jest zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego dla ekip piłkarskich oraz kibiców.

W Polsce określono strukturę organizacyjną w obszarze zabezpieczenia medycznego i ratownictwa. Określono w niej zadania właściwych koordynatorów, a także zakres działań podmiotów biorących udział w zabezpieczeniu imprez masowych organizowanych w trakcie EURO 2012. Opracowane zostały wytyczne dla planu zabezpieczenia medycznego stadionów wzorowanych na doświadczeniach angielskiej Premiership oraz wyznaczono szpitale referencyjne w miastach-gospodarzach EURO 2012.

Na Ukrainie Ministerstwo Ochrony Zdrowia zatwierdziło Resortowy Program przygotowania i przeprowadzenia Mistrzostw oraz operacyjny plan działań mający na celu stworzenie warunków niesienia pomocy medycznej w odpowiednim zakresie i odpowiedniej jakości sportowcom, kibicom, turystom i innym osobom. Wybrane zostały szpitale w miastach-gospodarzach Mistrzostw i przewidziana jest ich modernizacja oraz wyposażenie w nowoczesny sprzęt medyczny.

Promocja

Celem jest wykorzystanie Mistrzostw jako platformy do zbudowania pozytywnego wizerunku Polski i Ukrainy, w tym miast-gospodarzy EURO 2012.

W Polsce przystąpiono do opracowania i realizacji strategii działań promocyjnych kraju. Opracowano zasady polityki informacyjnej dotyczącej realizacji przedsięwzięć EURO 2012 oraz podjęto działania mające na celu skoordynowanie działań poszczególnych miast-gospodarzy EURO 2012 w zakresie ich promocji. Prowadzone są cykliczne badania społeczne i marketingowe związane z EURO 2012.

Ukraina rozpoczęła kampanię informacyjną na szeroką skalę. W ramach przygotowań do Mistrzostw realizowany jest szereg informacyjno – promocyjnych przedsięwzięć dotyczących infrastruktury turystycznej kraju: opracowano specjalne trasy turystyczne, nakręcono cykl reklam telewizyjnych, mających na celu promowanie turystyki na Ukrainie.

Własność intelektualna

Celem jest wypełnienie zobowiązań Polski i Ukrainy w zakresie ochrony własności intelektualnej, poprzez stworzenie odpowiednich ram prawnych.

W Polsce utworzono Komitet Ochrony Praw, którego zadaniem jest rekomendowanie Ministrowi Sportu i Turystyki koniecznych zmian w prawie własności intelektualnej, zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi przez Polskę wobec UEFA. Sporządzono zestawienie przepisów, które wymagać będą nowelizacji.

Na Ukrainie uchwalono ustawę w sprawie organizacji i przeprowadzenia Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 r. na Ukrainie, która chroni prawa własności intelektualnej zgodnie ze zobowiązaniami Ukrainy wobec UEFA.

Głównym organem nadzorującym realizację polityki państwowej w sferze własności intelektualnej jest Ministerstwo Oświaty i Nauki.

Telekomunikacja i IT

Celem jest przygotowanie infrastruktury z zakresu telekomunikacji i informatyki niezbędnej do przeprowadzenia Mistrzostw.

W Polsce wdrożono Technology Action Plan, projekt zapewniający UEFA pełny dostęp do danych na temat operatorów telekomunikacyjnych i IT, dostępności sieci, a także polityki bezpieczeństwa sieci IP. Wdrożono także profesjonalny system zarządzania projektem budowy i modernizacji stadionów (SOP) umożliwiającą koordynację i nadzór inwestycji stadionowych.

Na Ukrainie realizacja zatwierdzonego Państwowego Programu Celowego EURO-2012 ma na celu stworzenie optymalnych warunków pracy środków masowego przekazu oraz dziennikarzy poprzez wdrożenie najnowocześniejszych rozwiązań informacyjno-telekomunikacyjnych, w tym stworzenie międzynarodowych ośrodków radioowo-telewizyjnych. W dniu 19 września 2008 r. została podpisana umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o współpracy w dziedzinie informacji. Zgodnie z umową przyjęto dodatkowe możliwości współpracy Telewizji Ukrainińskiej z Telewizją Polską, Radia Ukrainińskiego z Polskim Radiem oraz Ukrinformu z Polską Agencją Prasową.

Na bazie Ukrinformu powstało centrum informacyjne EURO 2012 – Ukraina oraz regionalne centra informacyjne we Lwowie i Odessie.

5. Ocena przygotowań do organizacji EURO 2012

W Polsce Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację zadań związanych z przygotowaniem Polski do organizacji EURO 2012 przez skontrolowane jednostki w latach 2007-2008, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. W skontrolowanym okresie w Polsce przyjęte zostały podstawowe akty prawne oraz system informowania Sejmu RP, Rządu RP oraz UEFA w sprawie zaawansowania przygotowań.

W ministerstwach i miastach-gospodarzach EURO 2012 oraz w innych jednostkach odpowiedzialnych za przygotowanie Mistrzostw podjęto realizację zobowiązań i gwarancji zawartych w ofercie Polski przekazanej w 2005 r. do UEFA i w umowie organizacyjnej w sprawie EURO 2012.

Pozytywna ocena dotyczy zarówno realizacji zadań warunkujących przeprowadzenie EURO 2012 (tj. dotyczących: budowy lub modernizacji stadionów, przygotowania centrów pobytowych dla drużyn piłkarskich i hoteli dla potrzeb UEFA oraz zapewnienia bezpieczeństwa na stadionach), jak i zadań tylko pośrednio związanych z organizacją Mistrzostw (tj. dotyczących infrastruktury: lotniczej, drogowej, komunikacyjnej i hotelowej dla kibiców oraz promocji Polski i miast-gospodarzy EURO 2012).

Do najważniejszych nieprawidłowości należy zaliczyć:

- 1) nieustanowienie przez Radę Ministrów całościowego programu przygotowań do EURO 2012, obejmującego wszystkie obszary przygotowań wynikające z oferty Polski i Ukrainy oraz z umowy organizacyjnej w sprawie EURO 2012 oraz koszty i źródła ich pokrycia;

- 2) brak przepisów prawnych, dotyczących precyzyjnego określenia zasad sprawowania nadzoru nad przedsięwzięciami związanymi z przygotowaniem do organizacji EURO 2012;
- 3) opóźnienia w realizacji niektórych prac przygotowawczych, co może spowodować zagrożenie niedotrzymania terminów realizacji zadań dotyczących zwłaszcza budowy stadionów oraz infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniczej.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczą obszarów podwyższonego ryzyka i mogą istotnie zakłócić tok dalszych przygotowań do organizacji EURO 2012.

W Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji powołano Zespół do spraw koordynacji działań służb podległych Ministerstwu w związku z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012. Do czasu zakończenia kontroli nie przyjęto planu pracy Zespołu.

W jednostkach podległych Ministrowi Infrastruktury stwierdzono brak urealnionych programów rozbudowy infrastruktury drogowej i kolejowej z punktu widzenia wymogów związanych z organizacją EURO 2012. Ze Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć EURO 2012 (lipiec 2008 r. – styczeń 2009 r.), opracowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki wynika, że cztery zadania nie zostaną zrealizowane przed rozpoczęciem EURO 2012, a w przypadku 29 zadań nie określono źródeł finansowania.

Stwierdzono również brak uzgodnionych planów wykorzystania budowanych stadionów w Warszawie i w Gdańsku po zakończeniu EURO 2012, co może wiązać się z problemem zapewnienia pokrycia kosztów utrzymania tych obiektów po zakończeniu Mistrzostw.

W ocenie Izby Obrachunkowej Ukrainy w celu realizacji zobowiązań i gwarancji zawartych w ofercie Ukrainy z 2005 r., która została złożona do UEFA oraz w umowie dotyczącej EURO 2012 przyjęto rozporządzenia i inne akty prawne oraz zatwierdzono Państwowy Program Celowy EURO-2012 obejmujący całość przygotowań i przeprowadzenie Finałów Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012. Ministerstwa oraz miasta-gospodarze EURO 2012, które odpowiadają za przygotowania do Mistrzostw realizują przedsięwzięcia zgodnie z Państwowym Programem Celowym EURO-2012. Właściwie działa system przekazywania informacji do parlamentu, rządu oraz UEFA dotyczącej przygotowań do Mistrzostw.

Izba Obrachunkowa Ukrainy pozytywnie oceniła przygotowania do piłkarskich Mistrzostw Europy 2012 (budowę oraz modernizację stadionów, przygotowanie centrów pobytowych dla drużyn piłkarskich oraz hoteli na potrzeby UEFA), a także zapewnienie bezpieczeństwa na stadionach i przygotowanie branży turystycznej oraz ośrodków kultury (teatry, muzea, parki narodowe). Pozytywnie oceniono również przygotowanie infrastruktury transportowej i dróg, wykonanie planu prac w zakresie budowy i modernizacji hoteli (dla kibiców).

Realizowane są prace związane z budową i modernizacją stadionów w Kijowie, Dniepropietrowsku, Doniecku, Odessie, Lwowie i Charkowie.

Do podstawowych nieprawidłowości Izba Obrachunkowa zalicza:

- 1) opóźnienie w wykonaniu niektórych prac przygotowawczych związanych z budową i modernizacją infrastruktury drogowej, kolejowej, lotniczej, hotelowej, co może przyczynić się do wzdużenia terminu ich wykonania;
- 2) niewystarczającą promocję turystycznego potencjału Ukrainy na rynku europejskim oraz niewystarczającą promocję Ukrainy i miast-gospodarzy EURO 2012;
- 3) niedopracowanie odpowiednio sprzyjających warunków zachęcających inwestorów (należy wprowadzić stosowne zmiany do aktów prawnych, regulujących działalność inwestycyjną).

W ocenie NIK Polski oraz Izby Obrachunkowej Ukrainy prawidłowo realizowana jest umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o współpracy przy organizacji Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012.

Odpowiedzialnymi za realizację umowy po stronie Polski jest Minister Sportu i Turystyki, a po stronie Ukrainy – Minister ds. Rodziny, Młodzieży i Sportu. Za koordynację współpracy odpowiada Polsko-Ukraiński Komitet ds. Przygotowania i Przeprowadzenia EURO 2012 (w obu krajach powołano kilkuosobowe sekcje).

W zakresie realizacji ww. umowy m.in.: ustalono wykaz spraw szczególnie istotnych do realizacji przez obie strony.

6. Rekomendacje

W Polsce w ocenie NIK, w przygotowaniach do organizacji EURO 2012 zaangażowanych jest w wiele podmiotów, które realizują zadania wynikające ze zobowiązań i gwarancji zawartych w ofercie Polski przekazanej do UEFA oraz w umowie organizacyjnej w sprawie EURO 2012, a także w ustawie o EURO 2012.

Dotychczasowe rezultaty działań wskazują na potrzebę wzmocnienia nadzoru i koordynacji w realizacji zadań ze strony Rady Ministrów oraz Ministra Sportu i Turystyki. W szczególności niezbędne jest: uzupełnienie przyjętego przez Radę Ministrów wieloletniego programu przygotowań do organizacji EURO 2012 tak, aby określał całość zadań niezbędnych przedsięwzięć, wskazywał organy odpowiedzialne za poszczególne przedsięwzięcia, zawierał harmonogram realizacji oraz szacunkowe koszty przedsięwzięć, w tym wielkość środków planowanych z budżetu państwa, a także zweryfikowanie wykazu przedsięwzięć EURO 2012.

Konieczne jest również wskazanie Ministra Sportu i Turystyki jako organu odpowiedzialnego za nadzór nad przedsięwzięciami związanymi z przygotowaniem do organizacji EURO 2012.

Celem wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości Minister Sportu i Turystyki powinien przygotować, przy współpracy właściwych ministrów i prezydentów miast-gospodarzy EURO 2012, zaktualizowany wykaz przedsięwzięć EURO 2012 oraz uzupełnienie do programu wieloletniego przygotowania Polski do EURO 2012 i przedstawić Radzie Ministrów do zatwierdzenia, a także nadzorować realizację programu przygotowań.

Niezbędne jest również dokonanie analizy aktów prawnych, związanych z przygotowaniem do organizacji EURO 2012, pod kątem potrzeby zmian lub uzupełnień w związku z Mistrzostwami, a także egzekwowanie od spółek celowych Skarbu Państwa realizację powierzonych im zadań zgodnie z przyjętymi programami i harmonogramami.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji powinien przyjąć program działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w trakcie trwania EURO 2012 oraz zapewnić nadzór nad realizacją zadań wynikających z tego programu.

Minister Infrastruktury powinien zweryfikować programy rozbudowy infrastruktury: lotniczej, drogowej i kolejowej z punktu widzenia wymogów związanych z organizacją EURO 2012 oraz zapewnić skuteczny nadzór nad podległymi jednostkami w zakresie realizacji tych programów.

Władze miast-gospodarzy EURO 2012 powinny podjąć skuteczne działania mające na celu terminową budowę lub modernizację stadionów oraz uzgodnić plany wykorzystania nowych stadionów po zakończeniu EURO 2012, a także zwiększyć nadzór w zakresie prowadzonych inwestycji komunikacyjnych.

Zgodnie z oceną Izby Obrachunkowej Ukrainy w realizacji przedsięwzięć Państwowego Programu Celowego EURO-2012 bierze udział duża liczba podmiotów, które wykonują zadania objęte zobowiązaniami i gwarancjami, zawartymi w ofercie Ukrainy złożonej UEFA, a także w umowie o organizacji EURO 2012.

Efekty realizacji Państwowego Programu Celowego EURO-2012 wykazały konieczność zwiększenia nadzoru i koordynacji wykonania przewidzianych w nim zadań ze strony rządu, Ministerstwa ds. Rodziny, Młodzieży i Sportu, Ministerstwa Kultury i Turystyki, Ministerstwa Ochrony Zdrowia, Ministerstwa Oświaty i Nauki oraz Państwowej Służby Dróg Publicznych Ukrainy, w szczególności:

Gabinet Ministrów Ukrainy powinien podjąć działania w kierunku doskonalenia mechanizmu przyciągania inwestycji krajowych i zagranicznych biorąc pod uwagę doświadczenie państw, w których były organizowane Finały Mistrzostw oraz podejmować działania dla popularyzacji potencjału turystycznego Ukrainy na rynku europejskim.

Ministerstwu Finansów należy powierzyć wprowadzenie odrębnego sprawozdania finansowego z wykonania przedsięwzięć ujętych w Programie EURO-2012.

Ministerstwo ds. Rodziny, Młodzieży i Sportu, Ministerstwo Kultury i Turystyki, Ministerstwo Oświaty i Nauki, Ministerstwo Ochrony Zdrowia oraz Państwowa Służba Dróg Publicznych Ukrainy powinny podjąć wszelkie możliwe działania niezbędne do wykonania Państwowego Programu Celowego EURO-2012, a w przypadku konieczności ww. jednostki powinny wnieść uzasadnione propozycje zmian w celu dotrzymania międzynarodowych zobowiązań Ukrainy.

Istnieje konieczność poświęcenia szczególnej uwagi przez Ministerstwo ds. Rodziny, Młodzieży i Sportu zachowaniu terminu modernizacji Narodowego Stadionu Olimpijskiego w Kijowie.

Państwowa Służba Dróg Publicznych Ukrainy powinna przeprowadzić kompleksowy monitoring dróg znajdujących się w Programie EURO-2012, w celu wyszczególnienia przedsięwzięć

niezbędnych do poprawy jakości oznakowania dróg i zabezpieczenia miejsc postojowych uczestników ruchu drogowego.

Niezbędne jest podjęcie natychmiastowych działań przez: Ministerstwo ds. Rodziny, Młodzieży i Sportu, Ministerstwo Kultury i Turystyki, Ministerstwo Oświaty i Nauki, Ministerstwo Ochrony Zdrowia oraz Państwową Służbę Dróg Publicznych Ukrainy w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz zapewnienia pełnego wykonania zadań w zakresie przygotowań i przeprowadzenia EURO 2012.

7. Uwagi końcowe

W związku ze wspólnym projektem EURO 2012 Polski i Ukrainy, w całym okresie przygotowań do organizacji EURO 2012 prowadzone będą corocznie kontrole krajowe oraz kontrola równoległa przez Najwyższą Izbę Kontroli oraz Izbę Obrachunkową Ukrainy.

Raport z kontroli równoległej przygotowania Polski i Ukrainy do organizacji Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 otrzymują:

W Polsce: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Rady Ministrów, Minister Sportu i Turystyki, Przewodniczący Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Sejmu RP, Prezes Polskiego Związku Piłki Nożnej.

Na Ukrainie: Prezydent Ukrainy, Przewodniczący Rady Najwyższej Ukrainy, Premier Ukrainy, Minister ds. Rodziny, Młodzieży i Sportu oraz Prezes Federacji Piłkarskiej Ukrainy.